

Eugen Titu (*Perpinian*); Adrian Andone (*Mecanicul*); Anca Dinu (*Nevasta mecanicului*); Marian Politic (*Tatăl*); Iulia Lazăr (*Fata*); Denisa Vlad și Raluca Păun (*Cântecul mamei*).
Data premierei: 11 mai 2007.

Infernul sunt ceilalți

Această formulă sartriană pare a se potrivi mănușă piesei japoneze a cărei premieră a avut loc la Teatrul ACT, în ziua de 14 mai. Povestea e aceea a unui sat de oameni izolați de restul lumii, pentru care naufragiatul înveșmântat în roșu, care ajunge pe țărmul insulei lor, trebuie să fie un demon, din moment ce nu le vorbește limba. Repulsia încărcată cu o invidie rău ascunsă pe care oameni mărginiți, în general provinciali, o au față de orice nou venit, de pe alte meleaguri, se poate întâlni și în părți ale lumii mai puțin izolate. În adolescență am văzut cu propriii mei ochi arțagul cu care era abordat de băieți asemenea lui un băiețandru ce părea venit din București, într-un mic oraș de provincie, fost cu secole în urmă, totuși, capitala Țării Românești. Teama de alteritate, de a afla că există și alte posibilități de viață decât cea în care te afli priponit de cine știe când persistă și în cele mai civilizate societăți, e drept, mai pe la marginea lor, din punct de vedere intelectual vorbind. Și asta în paralel cu o sete secretă de a vedea și tu acele locuri. Ura pentru ceea ce nu știi se manifestă prea des și în împrejurări foarte diferite, de la „Jos intelectuali!” la „ce, bă, te dai mare că ești bucureștean?”

Piesa ***Demonul roșu*** de Hideki Noda, tradusă de actrița japoneză Kana Hashimoto, care a mai jucat în România și joacă și în acest spectacol, a fost pusă în scenă de Marcel Top, iar actorii, Kana Hashimoto, Maria Tudosie, Simona Popescu, Radu Zetu, Vitalie Bantaș și Afrodita Androne, au reușit creații remarcabile, mișcându-se liber și dezinvolt, de la grotesc la comic, pentru a sublinia, în final, tragicul de situație, tragismul situației care, de altfel, persistă în toate scenele la care publicul este provocat să râdă, poate chiar spre a se rușina, în final, de râsul său. Aș spune că este o dramă de tip existențialist, o dramă a comunicării, conform noului cod al expresiei publice pe care, vrem-nu vrem, îl trăim.

În altă-aceeași ordine de idei, ca un făcut, avem de-a face, la scurt interval, cu piese care au, una în centru – la *Judecata* de Barry Collins mă refer – sau ca nod tragic, mai voalat, în piesa japoneză, canibalismul. De fapt, teoria celor doi înțelepți ai satului insular și insularizat, că ființa aceasta e un demon care mănâncă oameni, deși nu s-a „servit” cu copilul unei sătence, pe care l-a ținut cu el mai multe ore (zile?), această teorie vreau să spun, servește ea însăși de alibi moral pentru crima care se pregătește. Căci așa-zisul demon roșu, care în final reușește să comunice în limba satului unde a nimerit, datorită strădaniei unei femei, proscrie și ea de comunitate, este condamnat la moarte, iar executarea sentinței nu ar îngreuna conștiința niciunuia dintre membrii comunității dacă ființa ucisă n-ar fi om. E drept, alături de „demon” se prevede a fi ucisă și cea care îi mijlocise șederea prin preajma satului respectiv. Teoria aceasta a mai fost pusă în funcție și de alți ucigași, de data aceea sistematici, naștiții, care au stabilit non-umanitatea evreilor față de rasa ariană, deci dreptul de a-i extermina. În fond, și cazul individual și cel de masă au origini asemănătoare, dacă nu identice.

Spectacolul e realizat cu mijloace puține, dar cu o profundă participare a actorilor la rolurile lor, Maria Tudosie detașându-se între egali, prin umorul și finețea nuanțelor pe care le pune în fiecare dintre replicile sale, aparent naive, inconștiente, căci ea o este proasta satului, devenind, de fapt, adevărata purtătoare a adevărului, precum măscăricii la curțile regale, în antiteză vădită cu cei cărora li se conferă de către comunitate rolul de înțelepți. Încă un caz, dramatic, în care judecata mulțimii nu este infailibilă, dimpotrivă. În schimb, judecata celor puțini, care se aliază treptat și gradat cu așa-zisul demon roșu, se dovedește a fi cea valabilă. Finalul e tragic: „demonul” și aliații săi, două femei și un bărbat, fug cu o barcă, spre a scăpa de execuția de a doua zi, numai că, după ce proviziile li s-au terminat, vor fi siliți să-l mănânce pe „demonul roșu”, care murise între timp, acceptând astfel, implicit, subtil, faptul că nu era om, împreună tocmai cu cei a căror aceeași opinie o respinseseră până atunci. Singura care nu acceptă și, când află ce a mâncat sub numele de supă de aripă de rechin, se aruncă de pe o stâncă, este și prima care a acceptat umanitatea „demonului”, proscrisa Fuku, foarte sensibil și convingător interpretată de Simona Popescu. Vitalie Bantaș, în mai multe roluri groțesti și comice, compune și el aceste personaje cu maximă minuție și virtuozitate. Radu Zetu e bine în rolul său oscilant, comic în tragicul său, ca și Afrodita Androne. Un cuvânt de mulțumire ar trebui adresat Hanei Hashimoto, atât pentru ideea sa de a traduce și impune pe o scenă românească o piesă a celui mai celebru autor dramatic japonez de azi, cât și pentru interpretarea demonului roșu, o probă autentică și seducătoare de teatru modern japonez.

În fine Teatrul ACT. Nu-mi amintesc să fi asistat aici la vreun spectacol care să nu mă pună pe gânduri. Că e vorba de drama modernă a corectitudinii politice sau de utopia isterică a unui trecut nu tocmai îndepărtat, fie că joacă marele mentor al acestui teatru, și l-am numit astfel pe Marcel Iureș, spectacolele de la ACT au întotdeauna o semnificație puternică, persistentă în memoria mea de spectator. Probabil și-n aceea a altora. Și, în majoritate, tineri.

Marinela ȚEPUȘ

Un director care se apropie de nota maximă

De când este director, regizorul **Claudiu Goga** încearcă să facă, pentru Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov, repertorii coerente, atractive pentru public și în limitele calității și ale bunului gust, astfel încât să nu dezamăgească nici critica de specialitate. S-a dovedit a fi un bun manager, teatrul său având vizibilitate puternică, în anii din urmă (spectacole bune și foarte bune, prezentă în festivaluri naționale prestigioase, un festival, cel de dramaturgie contemporană, excelent realizat). Ceea ce i se poate reproșa, poate fi cel mult un oarecare conservatorism, înclinația spre „teatrul (cu) poveste” și mai puțin (sau deloc) spre cel experimental. Însă nici măcar nu știu dacă această preferință pentru teatrul „așezat”, cu care „nu ai cum să ratezi”, poate constitui un defect, atâta vreme cât este de bună calitate. Important rămâne faptul că teatrul brașovean are o linie ce-l situează, în acest moment, cam între